

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

13 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 383

19-03-2025 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

യുവജനങ്ങളുടെ മാനസികശേഷി ഉറപ്പാക്കാൻ നടപടി

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center"> ശ്രീ . മുഹമ്മദ് മുഹസിൻ, ശ്രീ വി ശശി, ശ്രീ. ഇ. ടി. ടൈസൺ മാസ്റ്റർ , ശ്രീ. സി.സി. മുക്തൻ </p>	<p align="center"> ശ്രീ സജി ചെറിയാൻ (മത്സ്യബന്ധനം, സാംസ്കാരികം, യുവജനകാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രി) </p>
<p>(എ) യുവജനങ്ങൾക്കിടയിൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദവും ആത്മഹത്യ പ്രവണതയും വർദ്ധിക്കുന്നതായുള്ള വാർത്തകൾ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ; വിശദീകരിക്കുമോ;</p>	<p>(എ) ഉണ്ട്. യുവജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ആത്മഹത്യ പ്രവണത വർദ്ധിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ യുവജനങ്ങളുടെ 'മാനസികാരോഗ്യം ശക്തിപ്പെടുത്തുക' എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കേരള സംസ്ഥാന യുവജന കമ്മീഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം തൊഴിലിടങ്ങളിലെ യുവജനങ്ങളുടെ മാനസികാരോഗ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച ഒരു ശാസ്ത്രീയ പഠനം ' Mental Health of Youth at Work ' എന്ന പേരിൽ നടത്തി പഠന റിപ്പോർട്ട് കമ്മീഷൻ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഐ.റ്റി, ഗിഗ് ഇക്കോണമി, മീഡിയ, ഇൻഷുറൻസ്/ബാങ്കിംഗ്, റീട്ടെയിൽ/ഇൻഡസ്ട്രിയൽ എന്നീ തൊഴിൽ മേഖലകളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന 18നും 40 നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള 1548 യുവജനങ്ങളെ പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് സർവ്വേ നടത്തിയത്. കമ്മീഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ 18 നും 40 നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള യുവജനങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു വർഷത്തിനിടെ നടന്ന ആത്മഹത്യകളെ സംബന്ധിച്ചും പഠനം നടത്തുകയുണ്ടായി. എല്ലാ ജില്ലകളിലുമായി 800 ൽ അധികം ആത്മഹത്യകളെ സംബന്ധിച്ച് വിദഗ്ദ്ധ സംഘം ശാസ്ത്രീയ പഠനം നടത്തി റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട 195 എം.എസ്.ഡബ്ല്യൂ / സൈക്കോളജി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സഹായത്തോടു കൂടിയാണ് സർവ്വേ നടത്തിയത്. ലോകത്താകെ യുവജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ആത്മഹത്യകൾ വർദ്ധിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ സമാന അനുഭവങ്ങൾ പഠിച്ചു പരിഹാര മാർഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന തരത്തിലാണ് പഠന റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്. പഠന റിപ്പോർട്ട് കമ്മീഷൻ ചെയർമാൻ ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിക്കു കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്.</p>

		<p>പ്രസ്തുത പഠന റിപ്പോർട്ടിൽ ഐ.ടി. (84.3%), മീഡിയ (83.5%) എന്നീ മേഖലകളിൽ തൊഴിലെടുക്കുന്ന യുവജനങ്ങളിലാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ബാങ്കിംഗ്/ ഇൻഷുറൻസ് മേഖലയിലെയും (80.6%), ഗിഗ് ഇക്കോണമിയിലെയും (75.5%) ജീവനക്കാരിൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. റീട്ടെയിൽ/ വ്യവസായ മേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന ജീവനക്കാർ താരതമ്യേന കുറഞ്ഞ തോതിലുള്ള തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദമാണ് നേരിടുന്നത്. 30 - 39 നം. ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള യുവജനങ്ങളാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദം അനുഭവിക്കുന്നത്. പുരുഷന്മാരെ (73.7%) അപേക്ഷിച്ച് സ്ത്രീകളാണ് (74.7%) കൂടുതൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദം അനുഭവിക്കുന്നത്. സർവ്വേയുടെ ഭാഗമായ ജീവനക്കാരിൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും ജോലിഭാരം കാരണം തങ്ങളുടെ വർക്ക് ലൈഫ് ബാലൻസിൽ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യേണ്ടി വരുന്നതായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്(68.25%). ഇതിൽ പുരുഷന്മാരെ അപേക്ഷിച്ച് സ്ത്രീകളിൽ നേരിയ വർദ്ധനവ് കാണുന്നുണ്ട്. സാമ്പത്തിക അരക്ഷിതാവസ്ഥയും 'വർക്ക് ലൈഫ് ബാലൻസ് സംബന്ധമായ പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവയാണ് മാനസിക സമ്മർദ്ദത്തിനുള്ള പ്രധാന കാരണമായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സമ്മർദ്ദങ്ങളിൽ, ജോലിയുടെ സ്വഭാവം (ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ ആവശ്യങ്ങളും വിഭവങ്ങളും, സമയ സമ്മർദ്ദം, സമയപരിധികൾ, തൊഴിൽ അന്തരീക്ഷം, ഷെഡ്യൂൾ എന്നിവ) തൊഴിലാളികളിൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദത്തിന് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭാവന നൽകുന്നതായി കണ്ടെത്തി. ജോലി സ്ഥലത്തെ വിവേചനം, നോൺ - ബൈനറി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ജീവനക്കാർക്കിടയിൽ സമ്മർദ്ദത്തിന് കാരണമാകുന്ന പൊതു ഘടകമായി കാണപ്പെടുന്നു. മാനസിക പ്രശ്നങ്ങളുണ്ട് എന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടും പലരും അതിന് വേണ്ടത്ര പ്രാധാന്യം നൽകുകയോ വിദഗ്ധ ചികിത്സാ മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. ശാസ്ത്രീയ പഠനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിപുലമായ തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ യുവജന കമ്മീഷൻ ഏറ്റെടുക്കുന്ന കാര്യം പരിശോധിക്കുന്നതാണ്.</p>
(ബി)	<p>സംസ്ഥാനത്ത് സമസ്ത മേഖലകളിലും തൊഴിലെടുക്കുന്ന യുവാക്കൾ കടുത്ത മാനസിക സമ്മർദ്ദം നേരിടേണ്ടിവരുന്ന സാഹചര്യം ശാസ്ത്രീയ പഠനങ്ങൾക്ക് വിധേയമാക്കിയിട്ടുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കുമോ;</p>	<p>(ബി) ഉണ്ട്. യുവജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ആത്മഹത്യാ പ്രവണത വർദ്ധിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ യുവജനങ്ങളുടെ 'മാനസികാരോഗ്യം ശക്തിപ്പെടുത്തുക' എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കേരള സംസ്ഥാന യുവജന കമ്മീഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം തൊഴിലിടങ്ങളിലെ</p>

യുവജനങ്ങളുടെ മാനസികാരോഗ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച ഒരു ശാസ്ത്രീയ പഠനം ‘ **Mental Health of Youth at Work** ’ എന്ന പേരിൽ നടത്തി പഠന റിപ്പോർട്ട് കമ്മീഷൻ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഐ.റ്റി, ഗിഗ് ഇക്കോണമി, മീഡിയ, ഇൻഷുറൻസ്/ബാങ്കിംഗ്, റീട്ടെയിൽ/ ഇൻഡസ്ട്രിയൽ എന്നീ തൊഴിൽ മേഖലകളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന 18നും 40 നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള 1548 യുവജനങ്ങളെ പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് സർവ്വേ നടത്തിയത്. കമ്മീഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ 18 നും 40 നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള യുവജനങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു വർഷത്തിനിടെ നടന്ന ആത്മഹത്യകളെ സംബന്ധിച്ചും പഠനം നടത്തുകയുണ്ടായി. എല്ലാ ജില്ലകളിലുമായി 800 ൽ അധികം ആത്മഹത്യകളെ സംബന്ധിച്ച് വിദഗ്ദ്ധ സംഘം ശാസ്ത്രീയ പഠനം നടത്തി റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട 195 എം.എസ്.ഡബ്ല്യൂ / സൈക്കോളജി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സഹായത്തോടു കൂടിയാണ് സർവ്വേ നടത്തിയത്. ലോകത്താകെ യുവജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ആത്മഹത്യകൾ വർദ്ധിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ സമാന അനുഭവങ്ങൾ പഠിച്ചു പരിഹാര മാർഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന തരത്തിലാണ് പഠന റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്. പഠന റിപ്പോർട്ട് കമ്മീഷൻ ചെയർമാൻ ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിക്കു കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പഠന റിപ്പോർട്ടിൽ ഐ.ടി. (84.3%), മീഡിയ (83.5%) എന്നീ മേഖലകളിൽ തൊഴിലെടുക്കുന്ന യുവജനങ്ങളിലാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ബാങ്കിംഗ്/ ഇൻഷുറൻസ് മേഖലയിലെയും (80.6%), ഗിഗ് ഇക്കോണമിയിലെയും (75.5%) ജീവനക്കാരിൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. റീട്ടെയിൽ/ വ്യവസായ മേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന ജീവനക്കാർ താരതമ്യേന കുറഞ്ഞ തോതിലുള്ള തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദമാണ് നേരിടുന്നത്. 30 - 39 നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള യുവജനങ്ങളാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദം അനുഭവിക്കുന്നത്. പുരുഷന്മാരെ (73.7%) അപേക്ഷിച്ച് സ്ത്രീകളാണ് (74.7%) കൂടുതൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദം അനുഭവിക്കുന്നത്. സർവ്വേയുടെ ഭാഗമായ ജീവനക്കാരിൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും ജോലിഭാരം കാരണം തങ്ങളുടെ വർക്ക് ലൈഫ് ബാലൻസിൽ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യേണ്ടി വരുന്നതായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്(68.25%). ഇതിൽ പുരുഷന്മാരെ അപേക്ഷിച്ച് സ്ത്രീകളിൽ നേരിയ വർദ്ധനവ് കാണുന്നുണ്ട്. സാമ്പത്തിക അരക്ഷിതാവസ്ഥയും 'വർക്ക് ലൈഫ് ബാലൻസ്' സംബന്ധമായ

		<p>പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവയാണ് മാനസിക സമ്മർദ്ദത്തിനുള്ള പ്രധാന കാരണമായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സമ്മർദ്ദങ്ങളിൽ, ജോലിയുടെ സ്വഭാവം (ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ ആവശ്യങ്ങളും വിഭവങ്ങളും, സമയ സമ്മർദ്ദം, സമയപരിധികൾ, തൊഴിൽ അന്തരീക്ഷം, ഷെഡ്യൂൾ എന്നിവ) തൊഴിലാളികളിൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദത്തിന് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭാവന നൽകുന്നതായി കണ്ടെത്തി. ജോലി സ്ഥലത്തെ വിവേചനം, നോൺ - ബൈനറി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ജീവനക്കാർക്കിടയിൽ സമ്മർദ്ദത്തിന് കാരണമാകുന്ന പൊതു ഘടകമായി കാണപ്പെടുന്നു. മാനസിക പ്രശ്നങ്ങളുണ്ട് എന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടും പലരും അതിന് വേണ്ടത്ര പ്രാധാന്യം നൽകുകയോ വിദഗ്ധ ചികിത്സാ മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. ശാസ്ത്രീയ പഠനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിപുലമായ തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ യുവജന കമ്മീഷൻ ഏറ്റെടുക്കുന്ന കാര്യം പരിശോധിക്കുന്നതാണ്.</p>
(സി)	<p>യുവാക്കൾ ജോലിഭാരവും സ്വകാര്യജീവിതവും സന്തുലിതമായി കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയാത്ത സാഹചര്യം നേരിടുന്നതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ;</p>	<p>(സി) ഉണ്ട്. തൊഴിലിടങ്ങളിലെ യുവജനങ്ങളുടെ മാനസികാരോഗ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച് ശാസ്ത്രീയ പഠനത്തിന്റെ ഭാഗമായി നടത്തിയ സർവ്വേയുടെ ഭാഗമായ ജീവനക്കാരിൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും ജോലിഭാരം കാരണം തങ്ങളുടെ വർക്ക് ലൈഫ് ബാലൻസിൽ വീട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യേണ്ടി വരുന്നതായും (68.25%) ഇതിൽ പുരുഷന്മാരെ അപേക്ഷിച്ച് സ്ത്രീകളിൽ നേരിയ വർദ്ധനവ് കാണുന്നതായും സാമ്പത്തിക അരക്ഷിതാവസ്ഥ, 'വർക്ക് ലൈഫ് ബാലൻസ് ' സംബന്ധമായ പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവയാണ് മാനസിക സമ്മർദ്ദത്തിനുള്ള പ്രധാന കാരണമെന്നും ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സമ്മർദ്ദങ്ങളിൽ ജോലിയുടെ സ്വഭാവം (ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ ആവശ്യങ്ങളും വിഭവങ്ങളും, സമയ സമ്മർദ്ദം, സമയപരിധികൾ, തൊഴിൽ അന്തരീക്ഷം, ഷെഡ്യൂൾ എന്നിവ) തൊഴിലാളികളിൽ തൊഴിൽ സമ്മർദ്ദത്തിന് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭാവന നൽകുന്നതായും ജോലിസ്ഥലത്തെ വിവേചനം, നോൺ - ബൈനറി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ജീവനക്കാർക്കിടയിൽ സമ്മർദ്ദത്തിന് കാരണമാകുന്ന പൊതു ഘടകമാണെന്നും കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. പഠനത്തിലെ കണ്ടെത്തലുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി, മാനസിക ആരോഗ്യത്തിന് മുൻഗണന നൽകുന്ന, ജീവനക്കാർക്ക് കൂടുതൽ പിന്തുണ നൽകുന്നതും ഉൾക്കൊള്ളൽശേഷി ഉള്ളതുമായ ഒരു തൊഴിൽ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ</p>

		<p>ശിപാർശകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും കമ്മീഷന്റെ പഠന റിപ്പോർട്ട് മുന്നോട്ട് വെക്കുന്നു.</p>
<p>(ഡി) യുവജനങ്ങളുടെ മാനസികനില തിരിച്ചറിഞ്ഞ് ആവശ്യമായ മാനസികശേഷി ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് എന്തെല്ലാം ശിപാർശകളാണ് സംസ്ഥാന യുവജന കമ്മീഷൻ സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് വിശദമാക്കുമോ?</p>		<p>(ഡി) തൊഴിലിടങ്ങളിലെ യുവജനങ്ങളുടെ മാനസികാരോഗ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച ‘ Mental Health of Youth at Work ’ എന്ന പഠന റിപ്പോർട്ടിലെ കണ്ടെത്തലുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി മാനസികാരോഗ്യത്തിന് മുൻഗണന നൽകുന്ന, ജീവനക്കാർക്ക് കൂടുതൽ പിന്തുണ നൽകുന്നതും ഉൾക്കൊള്ളൽശേഷി ഉള്ളതുമായ ഒരു തൊഴിൽ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് ചുവടെ പറയും പ്രകാരം പ്രധാനപ്പെട്ട ശിപാർശകൾ മുന്നോട്ട് വെച്ചിട്ടുണ്ട്.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. തൊഴിൽ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ 'Recreational Corners' സ്ഥാപിക്കുക. ഇത് ജോലി സമ്മർദ്ദം ലഘൂകരിക്കാനും തിരക്കേറിയ ജോലി ഷെഡ്യൂളിൽ നിന്ന് ആശ്വാസം കണ്ടെത്താനും സഹായിക്കും. 2. തൊഴിലിടങ്ങളിൽ നിശ്ചിത ഇടവേളകളിൽ ' Stress Audit ' നടത്തുക. ജീവനക്കാരുടെ സമ്മർദ്ദ നിലയും മൊത്തത്തിലുള്ള മാനസികാരോഗ്യ സ്ഥിതിയും നിരീക്ഷിക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കും. 3. ' വർക്ക് ലൈഫ് ബാലൻസ് ' പോളിസിുകൾ ഗവൺമെന്റിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ തൊഴിലിടങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കുക. 4. ' Stress Management ' സ്കൂൾ കരിക്കുലത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കി ജീവിതത്തിലെ വ്യക്തിപരവും തൊഴിൽപരവുമായ വെല്ലുവിളികളെ ഫലപ്രദമായി കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ വരും തലമുറയെ പ്രാപ്തരാക്കുക. 5. ആഴ്ചയിൽ ഒരു മണിക്കൂർ എങ്കിലും ' Wellness Hour ' തൊഴിലാളികൾക്കായി അനുവദിക്കുക. മാനസികാരോഗ്യം സംബന്ധിയായ ആശങ്കകളും മറ്റ് അനുബന്ധ പ്രശ്നങ്ങളും ചർച്ച ചെയ്യാനും പങ്കുവെക്കാനും ഇതിലൂടെ സാധിക്കുന്നു. 6. സമ്മർദ്ദം കുറയ്ക്കുന്നതിനും ജീവിതനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഉതകുന്ന സാമ്പത്തിക അച്ചടക്കത്തെ സംബന്ധിയായ (ബജറ്റിംഗ്, സമ്പാദ്യം, കടം കൈകാര്യം ചെയ്യൽ, നിക്ഷേപം) ശിൽപശാലകൾ സ്ഥാപനങ്ങൾ തൊഴിലാളികൾക്കായി ആസൂത്രണം ചെയ്തു നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്. 7. ജീവനക്കാരുടെ മാനസികാരോഗ്യം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ മാനസികാരോഗ്യ വിദഗ്ധരെ (ഓർഗനൈസേഷൻ സൈക്കോളജിസ്റ്റിനെ)

നിയമിക്കുന്നത് അടക്കമുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ തൊഴിൽ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈ എടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

8. മാനസികാരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് ആനുകൂല്യങ്ങളുടെ ഭാഗമായി സർക്കാർ നിയമം മൂലം ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ തെറാപ്പി, കൗൺസിലിംഗ്, മാനസിക ചികിത്സ, മാനസികാരോഗ്യ സംബന്ധമായ അവധി എന്നിവയ്ക്കുള്ള പരിരക്ഷ ഉൾപ്പെടുത്തണം. ഇത് എല്ലാ ജീവനക്കാർക്കും സാമ്പത്തിക ഭാരമില്ലാതെ അവശ്യ പരിചരണം ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

9. ജീവനക്കാരുടെ ശാരീരികവും മാനസികവുമായ ആരോഗ്യം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് അടിസ്ഥാന ഫിറ്റ്നസ് സൗകര്യങ്ങൾ, മൈൻഡ്ഫുൾനെസ് പ്രോഗ്രാമുകൾ, സമ്മർദ്ദം കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ പരിശീലിപ്പിക്കുന്ന വർക്ക്ഷോപ്പുകൾ തുടങ്ങിയ സംരംഭങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാൻ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈ എടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ